

قاچاق نان به افغانستان باترلیک

سازمان خواربار و کشاورزی سازمان ملل اعلام کرد در پی ادامه جنگ اوکراین و روسیه، جهان با بحران غذایی و افزایش قیمت برخی مواد خوراکی مواجه می‌شود؛ پیش‌بینی‌ای که اولین نمودش را در قیمت گندم شاهد هستیم.
قیمت گندم که اواسط اسفند رکورد ۱۴ساله خود را شکست، اگر برای جهانیان نکرانی افزایش قیمت غذا را به دنبال داشته، برای ایرانیان گرفتار تحریم و تورم دورقمی، غم نان و قوت لایموت است.

طبق گفته نایب‌رئیس بنیاد ملی گندم‌کاران، سال ۱۴۰۰ نسبت به سال ۹۹ تولید گندم داخل ۳۰ درصد کاهش داشته است. البته مسئولان برخی استان‌ها هم از کاهش تولید ۵۰درصدی خبر می‌دادند. در نهایت کار به آنجا رسید که معاون شرکت بازرگانی دولتی ایران خبر داد که فقط تا آبان سال ۱۴۰۰ بالغ بر ۹میلیون و ۱۶۰ هزار تن گندم وارد کشور شده بود.

با وجود این چند ماه بعد، یعنی در بهمن ۱۴۰۰ نمایندگان مجلس از کمیود شدید نان در استان‌هایی ازجمله سیستان‌وبلوچستان روایت کردند؛ آن‌هم در حالی که اخبار قاچاق آرد و نان ایران به کشورهای همسایه در تارنمای تمام رسانه‌های داخلی خودنمایی می‌کرد.

حالا با رکوردهای تازه قیمت جهانی گندم، ظاهرا این ماجرا به اوج خود رسیده است و از آرد گرفته تا نان و شیرینی آماده در پوشش‌های مختلف به راحتی از کشور خارج می‌شود.

از مرز عراق برای خرید کالاهای یارانه‌ای به ایران می‌آیند

علی شریعتی، عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران، دراین‌باره به «شرق» می‌گوید: قاچاق آرد یکی از هزاران مواردی است که اتفاق می‌افتد. در افغانستان، پاکستان و عراق این را شاهد بودیم که شهروندان عراقی مجاور مرزهای ایران، می‌آیندند در ایران مرغ، گوشت، روغن و… را می‌خریدند و از امتیاز ارز چهارهزارو ۲۰۰ تومانی ما استفاده می‌کردند.

او ادامه می‌دهد: درباره دارو هم این اتفاق به وفور رخ می‌داد. من با چشم دیدم که شهروندی عراقی در داروخانه‌ای در مریوان تمام قرص‌های ضدانگل را خرید. او می‌گفت این داروها آن‌قدر ارزان است که برای دام‌هایش استفاده می‌کند!

این عضو اتاق بازرگانی ایران همچنین توضیح می‌دهد: موارد گفته‌شده تنها قاچاق در سطح خرد و مسافری است، اما حجم بالاتر و به صورت سازمان‌یافته هم وجود دارد. من به یاد دارم که در مقطعی نان پخته‌شده و آماده در چندین تریلی از شهر زابل ما به نیمروز افغانستان می‌رفت. اینها را من با چشم دیدم.

صرف قاچاق آرد یارانه‌ای به تولید

شریعتی در ادامه توضیح می‌دهد: اگر سرانه مصرف استان‌ها را چک کنید و با جمعیت آن بسنجید متوجه می‌شوید که در شهرهای مرزی چه حجمی از کالاهای سوبسیدی از کشور خارج می‌شود؛ چون دولت سوبسید می‌دهد و نظارتی هم نمی‌کند.

او همچنین می‌گوید: مثلا در بحث آرد مشخص نیست افرادی که سهمیه طلایی دارند با آن چه می‌کنند. اینکه روی قیمت‌گذاری و توزیع این آرد چه فسادهایی وجود دارد، بماند. در نهایت آنچه دردرس بزرگ‌تر را می‌سازد شکاف عجیب قیمت است. مثلا کارخانه‌ای که در شهری مرزی سهمیه می‌گیرد اگر بخواهد تولید کند باید با ارزش‌افزوده ۳۰درصدی کار کند در صورتی که اگر آن را تبدیل‌نشده و به صورت آرد به قاچاقچیان بفروشد ارزش‌افزوده‌ای چندصدرصدی خواهد داشت.

او می‌افزاید: من با چشم در عراق دیده‌ام که آرد ایران از استان‌های مرزی وارد شده، در ترکیه هم شنیده‌ام که این اتفاق افتاده است. احتمال می‌دهم در آذربایجان‌های شرقی و غربی و استان‌های کردنشین ما خروج آرد در حال افزایش باشد.

شریعتی می‌افزاید: در کردستان عراق من بارها آرد با لوگوی ایرانی دیده‌ام. شاید واحد تولیدی هم مقصر نباشد اما به هر حال آرد از کشور خارج شده است. ما خیلی از کالاهای ایرانی را در عراق می‌بینم. کالایی مثل شیرینی یا چیپس را در نظر بگیرد. در چیپس چند نوع سوبسیدی آشکار و پنهان وجود دارد. روغن که با سوبسید یک‌ششم قیمت بازار آزاد به کارخانه می‌رسد یا سیب‌زمینی که برای آن سم و نهاده با ارز دولتی در نظر گرفته شده و انرژی صنایع هم که سوبسیدی است و… در نهایت چیپس تولیدی با قیمت پایینی صادر می‌شود و یارانه به خارجی‌ها می‌رسد.

سیدمحمدرضا مرتضوی، رئیس کانون انجمن‌های صنایع غذایی ایران نیز درباره اشکال مختلف خروج آرد از کشور

این‌گونه به «شرق» توضیح می‌دهد: دولت گندم خارجی را اکنون حداقل حدود ۵۲۰ تا ۵۳۰ دلار می‌خرد. گندم داخلی

نیز امسال با قیمت ۱۱هزار و ۵۰۰ تومان از کشاورزان خریداری می‌شود. سپس همین گندم را در سه نرخ توزیع می‌کند؛ ۶۵۰ تومان، ۹۰۰ تومان و دوهزار و ۵۰۰ تومان. اولی متعلق به نانوبایی‌های دولتی است، دومی هم به نانوبایی‌های آزادباز داده می‌شود، البته قرار بود این نانوبایی‌ها آرد را آزاد بخرند و آزاد هم بفروشند اما این اتفاق نیفتاد. آرد دوهزار و ۵۰۰تومانی هم به دسته سوم که صنف و صنعت هستند، می‌رسد. صنف و صنعت چند گروه است ازجمله ماکارونی مصرف داخلی و صادراتی، ناشسته، شیرینی، شکلات، یک، کلوچه، آرد یک، آرد پیتزا و… او می‌گوید: این در حالی است که به باور من بخش‌های صنعتی مثل ناشسته‌سازان، تولیدکنندگان بیسکویت و شیرینی یا ماکارونی‌سازان نیز به گندم دوهزار و ۵۰۰ تومانی ندارند و باید گندم با نرخی غیریارانه‌ای بین آنها توزیع شود. برای مثال اکنون هر کیلو شیرینی در حدود ۸۰،۹۰ هزار تومان است؛ چرا در این شرایط باید به آنها سوبسید داده شود؟ مثلا ماکارونی گندمش را دولت می‌خرد ۵۶۰ دلار، به کارخانه‌های ماکارونی می‌دهد صد دلار ولی در نهایت ماکارونی تولیدشده با قیمت ۴۰۰ دلار صادر می‌شود! هیچ عقل سلیمی این کار را نمی‌کند.

این فعال بازار غذا توضیح می‌دهد: جالب این است که این دسته تولیدکنندگان به صادراتشان هم افتخار می‌کنند در حالی که ماکارونی صادر نمی‌کنند، سوبسید آرد را صادر می‌کنند. همین حالا با هر تن ماکارونی که صادر می‌شود حدود ۲۰۰ دلار از پول مردم ایران توسط عده‌ای خاص هدر می‌رود. درباره

نان، گروگان قاچاقچیان

سوءاستفاده اقتصاد زیرزمینی از افزایش قیمت جهانی گندم به زیان مصرف‌کنندگان ایرانی تمام می‌شود

نان، گروگان قاچاقچیان

مهام سلیمان بیگی؛ بحران گندم در جهان قاچاقچیان ایران را به میدان آورد. جنگ دو غول غذا یعنی روسیه و اوکراین رکورد ۱۴ساله قیمت گندم را در جهان شکسته است. در ایران اما دولت هسرتن گندم جهانی را با نرخ حدود ۵۳۰ دلار می‌خرد و آرد یارانه‌ای را با قیمت هسرتن صد دلار در اختیار تولیدکنندگان قرار می‌دهد. در حالی که سود قاچاق آرد به حدود پنج برابر رسیده، سود تولید و فروش داخلی محصولات بی مواد اولیه آرد حداکثر ۳۰ درصد است. این مسئله قاچاقچیان را وارد گود کرده و حجم درخور توجهی از آرد و کمتر گندم به کشورهای همسایه ایران قاچاق می‌شود.

نان ایران بیش از هفت میلیون تن آرد نیاز نداریم. مابقی، یعنی تمام سهمی که به بخش صنف و صنعت یـا نان آزادباز داده می‌شود، باید آزاد باشد. در واقع دولت هفت میلیون تن را با

قیمت ۶۵۰ تومان توزیع کند برای نیاز نان مردم. چهار تا پنج میلیون تن مابقی را هیچ نیازی نیست سوبسیدی توزیع کند.
توزیع یارانه‌ایرین همسایگان!

حمید حسینی، رئیس اتاق بازرگانی ایران و عراق نیز در گفت‌وگو با «شرق» قاچاق گسترده آرد به عراق و چند کشور همسایه دیگر را تأیید می‌کند و می‌گوید: بحث قاچاق کالاهای یارانه‌ای ایران بحتی غیرقابل انکار است. کشوری به پهنآوری ایران با داشتن همسایگان فراوان وقتی برنامه‌ای برای توزیع یارانه‌اش نداشته باشد و هم‌زمان در کشورهای همسایه قیمت این کالاها بسیار بالاتر باشد، تفاوت قیمت زمینه قاچاق را فراهم می‌کند و ما شاهد سرازیری کالاها به کشورهای همسایه هستیم. ما برای تأمین بازار مجبوریم آن‌قدر کالا وارد و یارانه توزیع کنیم که بخشی از بازار عراق، ترکیه، پاکستان و افغانستان را هم پوشش دهیم.

او می‌افزاید: الان که گندم با کمیود در دنیا مواجه است و قیمتش بالا رفته، قطعا اگر برای توزیع آرد فکری نکنیم و نظارتی انجام ندهیم، مقدار زیادی از این آرد به بازار ترکیه، عراق، افغانستان و پاکستان قاچاق می‌شود. واردات و تبدیل گندم به آرد چیزی بیش از حدود ۵۰۰ دلار برای کشور هزینه دارد. این مقدار با قیمت توزیع یارانه‌ای آن اصلا قابل قیاس نیست. کسی که می‌تواند از این رانت و موقعیت استفاده کند، قطعا این کار را می‌کند. ما بارها پیشنهاد کرده‌ایم توزیع یارانه‌ای کالا به شکلی باشد که کالا نتواند از کشور خارج شود وگرنه باید آن‌قدر واردات را بالا ببرید که علاوه بر کشور خودتان بازار کشورهای دیگر را هم تأمین کنید.

ناشسته و یکک و کلوچه هم وضع تقریبا همین است.

قاچاق آرد سازمان‌یافته‌است

مرتضوی خاطر نشان می‌کند تمام اینها خروج از مبادی رسمی کشور است و حتی قاچاق هم محسوب نمی‌شوند.

رئیس کانون انجمن‌های غذایی می‌افزاید: با این حال همیشه برای عده‌ای مقرون‌به‌صرفه است که کالاهای سوبسیدی

ازجمله روغن یا آرد را جمع‌آوری و به‌طور غیررسمی از کشور خارج کنند. وقتی آردی که ما کیلویی کمتر از هزار تومان توزیع می‌کنیم، در خارج از مرزها راحت تا ۵۰۰ دلار مشتری دارد.

طبیعی است که باندهایی ایجاد شود برای جمع‌آوری و خروج کامیونی این‌ کالا؛ آن‌هم با تناژی حدود صد هزار تن یا کمی بیشتر. این مقدار هم سازماندهی‌شده است و قاچاقچیان بدون کمک افراد بانفوذ نمی‌توانند از کشور خارج کنند.

او ادامه می‌دهد: نمونه آن پرونده قاچاق چند سال پیش است که یک کارخانه‌دار آرد گندم داخلی را قاچاق کرده بود. آن فرد دستگیر شد و ماجرا رسانه‌ای شد، اما سرانجامش نامعلوم ماند، حتی برای من که رئیس این صنف هستم و پیگیر بودم.

مرتضوی تأکید می‌کند: سرانه مصرف استان‌ها به سوبی خروج کالاهای سوبسیدی از مرزها را نشان می‌دهد. سرانه مصرف آرد استان‌های مرزی که امکان قاچاق در آن بیشتر است، بسیار بالاتر است؛ درست مثل اتفاقی که برای روغن می‌افتد. قطعا هرچه مثل این روزها فاصله قیمت جهانی با قیمت سوبسیدی توزیع داخل بیشتر شود، انگیزه قاچاق هم بیشتر می‌شود. ما حتی اگر نمی‌توانیم جلوی قاچاق را بگیریم، می‌توانیم جلوی صادرات سوبسید کشور را از مبادی رسمی قاچاق ما نهبانیم ۲۰۰ هزار تن است. این مقدار که با مقداری که صرف صادرات غیرمقول می‌شود قابل قیاس نیست. مرتضوی در نهایت عنوان می‌کند: ما برای مصرف کل

دکه خبر

اخبار عجیب

ازارزهای بلوکه‌شده ایران

اخبار مبهم آزادسازی منابع بلوکه‌شده ایران همچنان ادامه دارد و دوباره ایرنا گزارش داده بخش درخور توجهی از منابع ارزی مسدودی ایران در پی توافق جدید که مستقل از برجام است، آزاد می‌شود. این منبع از قول یک مقام آگاه از توافق برای آزادسازی بخش درخور توجهی از منابع ارزی مسدودشده ایران خبر داده است و البته روز گذشته برخی خبرنگاران نزدیک به دولت در صفحات شخصی خود در توئیتر نوشتند که مبلغ مذکور، چندین برابر بدهی ۴۷۰ میلیون‌یورویی بوده که به‌تازگی و به دنبال آزادی دو نفر از زندانبان تبعه انگلیس در ایران پرداخت شده است. این اخبار در حالی منتشر می‌شود که در ابتدای استقرار دولت سیزدهم هم یکی از مدیران خبرگزاری ایرنا از آزادسازی منابع بلوکه‌شده ایران در کره جنوبی خبر داده بود. پیش از این تسنیم اخباری درباره آزادسازی منابع بلوکه‌شده ایران در عراق منتشر کرد که خبرگزاری واع عراق که نزدیک به دولت این کشور است، نسبت به آن واکنش نشان داده و آزادسازی منابع بلوکه ایران در عراق را تکذیب کرد. این خبرگزاری توضیح داد عراق تنها برای آزادسازی این منابع اعلام آمادگی کرده بود. البته اخبار آزادسازی منابع بلوکه‌شده از سال ۹۹ مدام روی خروجی رسانه‌های ایران می‌رود، اما بخش زیادی از این اخبار تاکنون تکذیب شده‌اند. برخی فعالان بازار از معتقد هستند در زمان افزایش قیمت دلار، اخبار مبهم آزادسازی منابع بلوکه‌شده منتشر می‌شود تا به نوعی بازار خبردرمانی شود! حالا این اتفاق در حالی رخ می‌دهد که دولت مدعی است میزان فروش نفت به دوران پیش از تحریم بازگشته است و اگر این ادعا صحت داشته باشد، دولت دست بازتری برای مهار شوک ارزی دارد.

موج تازه گرانی در بازار مواد غذایی

موج افزایش قیمت مواد غذایی در نخستین روزهای سال جدید خبرساز شده است. چندی پیش رسانه‌ها از قیمت عجیب لاشه‌پرئخ یا برنج نیم‌دانه خبر دادند و نوشتند که گندم هر کیلوگرم برنج نیم‌دانه تا ۵۳ هزار تومان هم رسیده است. تسنیم از افزایش قیمت برخی اقلام غذایی مانند حبوبات و خرما خبر داده و نوشته است مشاهدات میدانی این رسانه نشان می‌دهد در دو هفته اخیر قیمت حبوبات ۱۵ درصد افزایش پیدا کرده و همچنین هر کیلو خرما ۶۵ هزار تومان به فروش می‌رسد. به‌عنوان نمونه در عمده‌فروشی‌ها عس از ۳۷ هزار تومان به ۴۶ و بعضا به ۴۷ هزار تومان رسیده است. لوبیاچیتی نیز در عمده‌فروشی‌ها از ۳۸ هزار تومان به ۴۷ هزار تومان رسیده است. علاوه‌براین خرما هم در دو هفته اخیر رشد قیمت را تجربه کرده است؛ به نحوی که هر کیلو خرما در اسفند ۱۴۰۰ با قیمت ۴۰ هزار تومان به فروش می‌رسید، اما درحال‌حاضر این کالا در عمده‌فروشی‌ها با کیلویی ۵۰ هزار تومان به فروش می‌رسد. بررسی‌های نشان می‌دهد خرما تا به دست مصرف‌کننده برسد، به قیمت ۶۵ هزار تومان در هر کیلو می‌رسد. همچنین در بخش نوشیدنی نیز بازار شاهد رشد ۲۰درصدی قیمت‌هاست که هنوز شرکت‌ها دلایل افزایش قیمت‌ها را اعلام نکرده‌اند، اما به نظر می‌رسد افزایش قیمت‌ها متوجه مواد اولیه در بخش پتروشیمی باشد؛ چراکه فروشندگان طرف یک‌بارمصرف نیز تمایلی به فروش کالاهای خود ندارند. به‌جز این قیمت گوجه‌فرنگی

هم دوباره خبرساز شده است. بر اساس این گزارش‌ها، قیمت گوجه‌فرنگی یکباره از کیلویی ۱۶ هزار تومان به کیلویی ۲۵ تا ۲۷ هزار تومان رسیده است. مغازه‌داران علت این افزایش قیمت را کاهش عرضه گوجه‌فرنگی در میدان مرکزی میوه و تره‌بار می‌دانند. مصطفی دارایی‌نژاد، رئیس اتحادیه بازر فروشان نیز در گفت‌وگویی با ایسنا علت افزایش قیمت گوجه‌فرنگی را مشکلات دستمزد کامیون‌داران و کاهش تمایل آنها به بارگیری محصولات کشاورزی عنوان کرد. او گفته است که در شرایط عادی حدود دو تا سه هزار تن گوجه‌فرنگی وارد میدان میوه و تره‌بار می‌شد. این در حالی است که در دو روز گذشته این حجم به ۵۰ تن تقلیل پیدا کرد.

خیز چینی‌ها برای گاز تحریمی روسیه

گزارش‌ها حاکی از آن است که واردکنندگان چینی در حال مذاکره با روسیه برای واردات محموله‌های LNG با تخفیف زیاد هستند. مهر نوشته است شرکت‌های دولتی چینی سینوپک و پتروچاینا از جمله شرکت‌هایی هستند که در این گفت‌وگوها شرکت می‌کنند و برخی از واردکنندگان در حال بررسی استفاده از نام شرکت‌های روسی برای شرکت در مناقصات خرید LNG از طرف این شرکت‌ها هستند تا برنامه‌ها خرید خود را از دولت‌های دیگر پنهان کنند. افزایش خرید چشم‌پا دامی‌ها برای پرکردن و ذخیره‌سازی مخازن قبل از افزایش مجدد قیمت‌ها در تابستان امسال در نظر گرفته شده است. از طرف دیگر پالایشگاه‌های نفت چین نیز به‌طور محتاطانه نفت خام ارزان روسیه را خریداری کرده‌اند و چندین محموله هم در چند هفته گذشته خریداری شده بود. این خریدها در حالی انجام می‌شود که برخی کشورها از جمله ایالات متحده و بریتانیا واردات انرژی روسیه را به‌عنوان بخشی از تحریم‌ها به دلیل درگیری در اوکراین ممنوع کرده‌اند.